

Cristinel Ghigeci

Simona Anghel

Fișe de drept penal

pentru admiterea în magistratură și avocatură

Vol. 2. Partea specială

Ediția a 8-a, revizuită și adăugită

Fișa nr. 81

CONDUCEREA UNUI VEHICUL FĂRĂ PERMIS DE CONDUCERE

Sediul materiei: art. 335 CP.

Art. 335. Conducerea unui vehicul fără permis de conducere. (1) Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul, a unui tramvai ori a unui tractor agricol sau forestier de către o persoană care nu posedă permis de conducere se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană al cărei permis de conducere este necorespunzător categoriei din care face parte vehiculul respectiv ori al cărei permis i-a fost retras sau anulat ori căreia exercitarea dreptului de a conduce i-a fost suspendată sau care nu are dreptul de a conduce autovehicule, tramvaie ori tractoare agricole sau forestiere în România se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana care încredințează un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere pentru conducerea pe drumurile publice unei persoane despre care știe că se află în una dintre situațiile prevăzute în alin. (1) sau alin. (2) sau sub influența alcoolului ori a unor substanțe psihoactive.

Noțiune: – este incriminată **conducerea pe drumurile publice** a unui autovehicul, a unui tramvai ori a unui tractor agricol sau forestier **de către o persoană care nu posedă permis de conducere sau de către o persoană al cărei permis de conducere este necorespunzător categoriei din care face parte vehiculul respectiv ori al cărei permis i-a fost retras sau anulat ori căreia exercitarea dreptului de a conduce i-a fost suspendată sau care nu are dreptul de a conduce autovehicule, tramvaie ori tractoare agricole sau forestiere în România;**

– se reține o **infrațiune distinctă**, iar nu complicitate sau instigare la infrațiunea comisă de conducătorul vehiculului, pentru cel care **încredințează un vehicul** pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere pentru conducerea pe drumurile publice **unei persoane despre care știe că nu deține un permis de conducere valabil sau că este sub influența alcoolului ori a unor substanțe psihoactiv.**

NB 1. Sub aceeași denumire marginală sunt reglementate **trei infrațiuni**, astfel încât săvârșirea de către o persoană a două sau mai multor fapte încadrate în alineate diferite atrage reținerea unui concurs de infrațiuni.

2. Infracțiunile de la alin. (1) și (2) sunt *alternative*, deoarece o persoană fie nu are și nu a avut deloc permis de conducere, caz în care se va reține infracțiunea de la alin. (1), fie are/a avut un permis de conducere, dar acesta este pentru o altă categorie de vehicule, dreptul de a conduce îi este suspendat etc.

I. STRUCTURA INFRACTIUNII

Obiectul
<p>1. obiectul juridic special: relațiile sociale privind <i>siguranța circulației pe drumurile publice</i>, care presupun ca aceia care conduc vehiculele pe drumurile publice să aibă cunoștințele și abilitățile necesare, atestate printr-un permis de conducere valabil;</p> <p>2. obiectul material: <i>nu are</i>.</p>
Subiectul
<p>1. subiectul activ: la prima infracțiune poate fi <i>orice persoană</i> care nu deține și nu a deținut permis de conducere;</p> <ul style="list-style-type: none"> • o <i>persoană juridică</i> poate fi autor doar la infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (3) CP; • comite infracțiunea și o persoană care conduce pe drumul public un <i>tractor forestier</i> sau <i>agricol</i> fără permis de conducere^[1]; <p>– <i>participația penală</i> este posibilă sub forma <i>complicității și instigării</i> la toate cele trei infracțiuni;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>coautoratul</i> nu este posibil în modalitatea conducerii, fiecare conducător săvârșind o infracțiune proprie (nici la vehiculele de școală nu este posibil coautoratul); • este posibil <i>coautoratul</i> doar la încredințarea unui vehicul unei persoane care nu are dreptul să îl conducă; • este posibilă și <i>participația improprie</i> (când cel care l-a încredințat nu știe că acea persoană nu are drept să îl conducă); <p>2. subiectul pasiv:</p> <p>a) subiectul pasiv <i>principal – statul</i>, ca titular al valorii sociale constând în siguranța publică;</p> <p>b) subiectul pasiv <i>secundar</i> – poate fi <i>orice persoană</i> care a suferit o vătămare.</p>
Latura obiectivă
<p>1. elementul material: la prima infracțiune constă în <i>conducerea pe drumurile publice</i> a unui autovehicul, tramvai, tractor agricol sau forestier <i>de către o persoană care nu posedă permis de conducere (acțiune)</i>;</p>

^[1] Față de modificarea legii, nu mai este valabilă Decizia nr. 11 din 12 aprilie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (M. Of. nr. 479 din 26 iunie 2017).

– fapta *nu este tipică*: (i) dacă autorul are drept de a conduce vehiculul, dar a pierdut permisul de conducere; (ii) dacă autorul a trecut examenul de obținere a permisului, dar nu l-a primit încă;

– este infracțiune doar dacă conducerea vehiculului (inclusiv în cazul punerii în circulație) este realizată *pe un drum public*, așa cum este definit în art. 6 pct. 14 din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice;

DCD Acțiunea de conducere a unui vehicul (...) nu presupune în mod necesar punerea în mișcare a vehiculului prin acționarea sistemelor de autopropulsie (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 6 din 21 martie 2019, M. Of. nr. 386 din 16 mai 2019*)^[1].

J

1. Este drum public calea de comunicare situată în fața bisericii, chiar dacă, la data surprinderii făptuitorului, aceasta nu era circulată, fiind impregnată cu noroi, deoarece această împrejurare nu îl exclude din categoria drumurilor publice, nefiind semnalizat cu inscripții din care să rezulte că nu poate fi practicat (*C.A. Cluj, s. pen., dec. nr. 1117 din 13 septembrie 2017, apud A.V. IUGAN, Codul penal adnotat, p. 471*).
2. Calificarea ca drum public se face prin voința legiuitorului, manifestată prin acte normative publicate în Monitorul Oficial, iar nu în funcție de starea sau dotările respectivului segment de drum; nu pot fi avute în vedere documente emise de alte instituții ale statului fără competențe în ceea ce privește administrarea respectivului drum, cum este cazul celor emise de primărie sau oficiul de cadastru și publicitate imobiliară (*C.A. Suceava, s. pen., dec. nr. 1045 din 21 noiembrie 2018, apud A.V. IUGAN, Codul penal adnotat, p. 482*).
3. Instalarea de către administratorul drumului public a unor mijloace de semnalizare cu bandă reflectorizantă, pentru evidențierea unor lucrări de reabilitare a carosabilului, precum și închiderea, cel mai probabil temporară, a aceluia sector de drum nu reprezintă măsuri de natură a înlătura caracterul de drum public al drumului, atâta vreme cât titularul dreptului de a schimba regimul circulației pe drumul public respectiv a comunicat faptul că, la data la care inculpatul s-a deplasat pe acel sector de drum, acesta nu fusese închis circulației publice; practic, închiderea și semnalizarea cu bandă de semnalizare reflectorizantă nu au schimbat regimul drumului din drum deschis circulației publice în drum închis circulației publice, ci a reprezentat numai executarea obligațiilor ce revin administratorului drumului public, așa cum acestea sunt consfințite de art. 3 alin. (5) din Regulamentul de aplicare a O.U.G. nr. 195/2002, deoarece la intrarea pe strada respectivă nu au fost instalate nici indicator cu semnificația „Accesul interzis” și nici panou cu inscripția „Drum închis circulației publice”, pentru a se putea susține că drumul ar fi fost închis circu-

^[1] Deși decizia se referă la infracțiunea de la art. 336 CP, cele statuate sunt valabile și pentru infracțiunea de la art. 335 CP.

lației publice (C.A. Ploiești, s. pen., dec. nr. 1324 din 9 octombrie 2012, apud V. PUȘCAȘU, C. GHIGHECI, Codul penal adnotat, p. 592).

2. urmarea imediată: *starea de pericol* pentru siguranța traficului rutier (*infracțiune de pericol abstract*);

3. legătura de cauzalitate: *rezultă din materialitatea faptei (ex re)*.

Latura subiectivă

– toate infracțiunile se comit cu *intenție directă* sau *indirectă*.

J Nu se află în stare de necesitate persoana care, având permisul anulat, a condus autoturismul pe motiv că a fost nevoit să transporte la spital un prieten bolnav căruia i s-a făcut rău de la fumul de țigară în discotecă, deoarece este discutabilă îndeplinirea cerinței existenței unui pericol iminent ce nu putea fi înlăturat altfel, câtă vreme existau și alte posibilități de salvare [C.A. București, s. I pen., dec. nr. 1461/2006, în P. DUNGAN, T. MEDEANU, V. PAȘCA, Drept penal (vol. II), p. 200].

Infracțiuni asimilate

► **conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană al cărei permis de conducere este necorespunzător categoriei din care face parte vehiculul respectiv ori al cărei permis i-a fost retras sau anulat ori căreia exercitarea dreptului de a conduce i-a fost suspendată sau care nu are dreptul de a conduce autovehicule, tramvaie ori tractoare agricole sau forestiere în România [art. 335 alin. (2) CP]**

– este o infracțiune *distinctă* de cea de la art. 335 alin. (1) CP și poate fi reținută doar *alternativ* cu aceasta (o persoană fie nu are și nu a avut deloc permis, fie se află în una dintre categoriile menționate la această infracțiune);

– *subiect activ* poate fi doar o persoană care are permis de conducere, dar pentru altă categorie de vehicule, o persoană căreia i-a fost retras, anulat permisul de conducere ori suspendat dreptul de a conduce sau o persoană care nu are dreptul de a conduce autovehicule, tramvaie ori tractoare agricole sau forestiere în România;

DCD Poate fi subiect activ al infracțiunii prevăzute de 335 alin. (2) CP persoana care, după pronunțarea hotărârii definitive de condamnare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) CP și până la anularea permisului de conducere dispusă de către șeful poliției, conduce un autovehicul pe drumurile publice (I.C.C.J., *compl. DCD pen.*, dec. nr. 27 din 21 aprilie 2021, M. Of. nr. 664 din 6 iulie 2021).

– *retragerea și anularea* permisului de conducere sunt măsuri tehnico-administrative luate de poliție în condițiile prevăzute de O.U.G. nr. 195/2002 [art. 97 alin. (1) lit. b) și c)], iar *suspendarea dreptului de a conduce pe timp limitat* este o sancțiune contravențională complementară [art. 96 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 195/2002].

DCD 1. Obligația inculpatului de a nu conduce vehicule anume stabilite, impusă de organul judiciar pe timpul măsurii preventive a controlului judiciar conform art. 215 alin. (2) lit. i) CPP, nu constituie o suspendare a exercitării dreptului de a conduce, iar încălcarea acesteia nu întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (2) CP (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 18 din 29 octombrie 2019, M. Of. nr. 66 din 30 ianuarie 2020*).

2. Potrivit legislației române, conducerea pe drumurile publice a unui vehicul de către o persoană care deține un permis de conducere provizoriu valabil, eliberat de autoritatea competentă din Marea Britanie („*Provisional Driving Licence*”), constituie infracțiunea de conducere a unui vehicul fără permis de conducere prevăzută de art. 335 alin. (2) CP, în situația în care persoana nu are dreptul de a conduce autovehicule în România (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 78 din 28 noiembrie 2022, M. Of. nr. 51 din 18 ianuarie 2023*).

J 1. Suspendarea dreptului de a conduce nu curge de la data predării efective a permisului de conducere, deoarece nepredarea permisului de conducere în termen de 15 zile de la data rămânerii definitive a sentinței pronunțate în urma plângerii împotriva procesului-verbal de contravenție are drept sancțiune majorarea cu 30 de zile a duratei de suspendare a exercitării dreptului de a conduce; faptul că serviciul de poliție rutieră a operat în baza de date cu întârziere sancțiunea suspendării dreptului de a conduce nu poate atrage răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul fără permis de conducere (*I.C.C.J., s. pen., sent. nr. 357 din 14 iunie 2018, apud A.V. IUGAN, Codul penal adnotat, p. 474-475*).

2. Făptuitorul nu se poate prevala de necunoașterea împrejurării anulării permisului de conducere, deoarece sancțiunea anulării intervine de drept în cazul rămânerii definitive a unei hotărâri de condamnare a titularului acestuia și nu este condiționată de comunicarea ei; art. 335 alin. (2) CP nu condiționează existența infracțiunii de comunicarea sancțiunii anulării permisului de conducere, ci de existența acestei sancțiuni (*C.A. Alba Iulia, s. pen., dec. nr. 954 din 7 noiembrie 2017, apud A.V. IUGAN, Codul penal adnotat, p. 475*).

► **încredințarea unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere pentru conducerea pe drumurile publice unei persoane despre care știe că se află în una dintre situațiile prevăzute în art. 335 alin. (1) sau (2) CP ori sub influența alcoolului sau a unor substanțe psihoactive [art. 334 alin. (3) CP]**

– este o infracțiune *distinctă*, iar nu o formă de participație la infracțiunile de la art. 335 alin. (1) și (2) sau art. 336 CP; nu se va reține și *instigarea* sau *complicitatea* la aceste infracțiuni;

– sunt valabile aspectele menționate cu privire la *punerea în circulație* a unui vehicul neînmatriculat sau neînregistrat;

– este necesar ca (i) subiectul activ să cunoască faptul că acela căruia i-a încredințat vehiculul nu are permis valabil ori a consumat băuturi alcoolice sau substanțe psihoactive și (ii) persoana căreia i s-a încredințat vehiculul să îl fi condus pe un drum public^[1];

DCD 1. În interpretarea dispozițiilor art. 335 alin. (3) CP, care incriminează fapta unei persoane de a încredința un vehicul pentru conducerea pe drumurile publice unei persoane despre care știa că se află sub influența alcoolului, acestea trebuie să vizeze o persoană care să aibă o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 14 din 25 mai 2020, M. Of. nr. 135 din 10 februarie 2021*).

2. Folosirea sintagmei „substanțe psihoactive” din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) CP include, pe lângă categoria de substanțe la care face referire Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, republicată, și substanțele prevăzute în conținutul Legii speciale nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii speciale nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 48 din 9 iunie 2021, M. Of. nr. 698 din 14 iulie 2021*)^[2].

3. Fapta de a încredința un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere pentru conducerea pe drumurile publice unei persoane despre care știe că se află sub influența alcoolului, dar care a refuzat sau s-a sustras de la prelevarea de mostre biologice și care este trimisă în judecată pentru infracțiunea prevăzută de art. 337 CP, nu întrunește condițiile de tipicitate pentru reținerea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) CP (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 57 din 18 septembrie 2023, M. Of. nr. 1035 din 14 noiembrie 2023*).

^[1] În sensul că legiuitorul a dorit să construiască o infracțiune-obstacol, sancționând încredințarea vehiculului indiferent dacă, ulterior, acesta a fost condus sau nu de persoana căreia i-a fost încredințat, a se vedea C. ROTARU, A.R. TRANDAFIR, V. CIOCLEI, *Drept penal II (2020)*, p. 445.

^[2] Deși decizia se referă la infracțiunea de la art. 336 alin. (2) CP, cele statuate sunt valabile și pentru infracțiunea de la art. 335 alin. (3) CP. În acest sens, a se vedea S. BOGDAN, D.A. ȘERBAN, G. ZLATI, *Noul Cod penal*, p. 600-601. În sens contrar, anterior deciziei menționate, a se vedea M.A. HOTCA, în V. DOBRINOIU, I. PASCU ș.a., *Noul Cod penal comentat*, p. 773.

II. FORMELE INFRAȚIUNII

Actele preparatorii
– actele pregătitoare sunt <i>posibile</i> , dar nu sunt <i>incriminate</i> .
Tentativa
– tentativa este <i>posibilă</i> , dar nu este <i>incriminată</i> .
Consumarea
– consumarea infracțiunii are loc <i>în momentul în care vehiculul este condus pe drumul public</i> , indiferent cât de puțin a mers; – infracțiunea de la art. 335 alin. (3) CP se consumă <i>la momentul la care cel căruia i s-a încredințat a început să îl conducă pe drumul public</i> , nu în momentul încredințării ^[1] ; – infracțiunile de la art. 335 alin. (1) și (2) CP sunt susceptibile de a fi comise în formă <i>continuă succesivă sau continuată</i> ; – infracțiunea de la art. 335 alin. (3) CP este <i>instantanee</i> .

III. PEDEAPSA

Pedeapsa
– prima infracțiune se pedepsește cu <i>închisoare de la de la un an la 5 ani</i> ; – cea de-a doua și cea de-a treia infracțiune se pedepsesc cu <i>închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă</i> .

IV. ANGAJAREA RĂSPUNDERII PENALE

Angajarea răspunderii penale
– acțiunea penală se pune în mișcare <i>din oficiu</i> ; • nu este posibilă <i>împăcarea</i> .
RIL Instanța învestită cu judecarea acțiunii penale în cazul infracțiunii de conducere a unui autovehicul pe drumurile publice de către o persoană fără a poseda permis de conducere nu va soluționa și acțiunea civilă exercitată de proprietarul sau deținătorul autoturismului avariata sau distrus în timpul săvârșirii infracțiunii rutiere (<i>I.C.C.J., S.U., dec. nr. 29 din 2 iunie 2008, M. Of. nr. 230 din 8 aprilie 2008</i>). ✍ Decizia poate fi apreciată a fi încă valabilă, <i>mutatis mutandis</i> .

^[1] În sensul că în acest caz infracțiunea se consumă în momentul în care subiectul activ transmite acordul și face posibilă din punct de vedere obiectiv conducerea vehiculului, chiar dacă acesta nu este condus de acela căruia i s-a încredințat, a se vedea C. ROTARU, A.R. TRANDAFIR, V. CIOCLEI, *Drept penal II (2020)*, p. 444.

V. PROPUNERI DE SUBIECTE

1. Arătați asemănările și deosebirile dintre infracțiunea de punere în circulație sau conducere a unui vehicul neînmatriculat reglementată de art. 334 alin. (1) CP și cea de conducere a unui vehicul fără permis de conducere prevăzută de art. 335 alin. (3) CP.
2. Arătați raportul dintre infracțiunea de conducere a unui vehicul fără permis de conducere reglementată de art. 335 alin. (1) CP și cea prevăzută la art. 335 alin. (2) CP.
3. Analizați urmarea imediată a infracțiunii de conducere a unui vehicul fără permis de conducere reglementate de art. 335 alin. (3) CP.

Fișa nr. 82

CONDUCEREA UNUI VEHICUL SUB INFLUENȚA ALCOOLULUI SAU A ALTOR SUBSTANȚE

Sediul materiei: art. 336 CP.

Art. 336. Conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe. (1) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana, aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.
(3) Dacă persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute la alin. (1) și (2) efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Noțiune: este incriminată o singură infracțiune, cu trei variante normative: conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către: (i) o persoană care are o **îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge** (variante tip); (ii) o persoană aflată sub **influența unor substanțe psihoactive** (variante asimilată); (iii) o persoană care **efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică** a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere **sau în timpul desfășurării probelor practice** ale examenului pentru obținerea permisului de conducere și se află în una dintre situațiile anterioare (variante agravată).

I. STRUCTURA INFRAȚIUNII

Obiectul

1. obiectul juridic special: relațiile sociale privind *siguranța circulației pe drumurile publice*, care presupun ca vehiculele să fie conduse pe drumurile publice

de persoane care nu au consumat alcool sau substanțe psihoactive care le pot afecta atenția și reacția;

2. obiectul material: *nu are.*

Subiectul

1. subiectul activ: poate fi *orice persoană*, indiferent dacă deține sau nu permis de conducere;

- comite infracțiunea și o persoană care conduce pe drumul public un *tractor forestier* sau agricol neînmatriculat ori neînregistrat^[1];
- în varianta de la art. 336 alin. (3) CP subiectul activ trebuie să aibă o calitate specială (*subiect activ calificat*), și anume să fie o persoană care: **(i)** efectuează transport public de persoane; **(ii)** efectuează transport de substanțe periculoase; **(iii)** efectuează transport de produse periculoase; **(iv)** se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere; **(v)** se află în timpul desfășurării probei practice a examenului pentru obținerea permisului de conducere;
- subiect activ nemijlocit al infracțiunii poate fi și o *persoană juridică* (în special în modalitatea agravată);

– *participația penală* este posibilă sub forma *complicității* și *instigării* la toate cele trei variante;

- *coautoratul* nu este posibil, fiecare conducător săvârșind o infracțiune proprie;
- persoanele din vehicul pot fi *instigatori* sau *complici*, dacă cunosc faptul că acela care conduce se află sub influența alcoolului sau altor substanțe;
- cel care *încredințează* vehiculul unei persoane aflate sub influența alcoolului ori a substanțelor psihoactive pentru a-l conduce pe drumurile publice va răspunde pentru infracțiunea distinctă de la art. 335 alin. (3) CP, nu pentru *instigare* sau *complicitate* la infracțiunea prevăzută de art. 336 CP;

2. subiectul pasiv:

- a) subiectul pasiv *principal* – *statul*, ca titular al valorii sociale constând în siguranța publică;
- b) subiectul pasiv *secundar* – poate fi *orice persoană* care a suferit o vătămare.

Latura obiectivă

1. elementul material: la varianta tip elementul material constă în *conducerea pe drumurile publice a unui vehicul* pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere *de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge (acțiune);*

^[1] Față de modificarea legii, nu mai este valabilă Decizia nr. 11 din 12 aprilie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (M. Of. nr. 479 din 26 iunie 2017).

- *îmbibația alcoolică în sânge* este definită ca fiind valoarea procentuală între cantitatea de alcool exprimată în grame, la fiecare 1.000 g de sânge, și se stabilește prin buletinul de analiză toxicologică a probelor de sânge;
- *nu are importanță* distanța parcursă;

CCR Îmbibația alcoolică relevantă pentru existența infracțiunii este cea de la momentul săvârșirii infracțiunii, care este cel al depistării în trafic a conducătorului vehiculului, iar nu momentul prelevării probelor biologice (*C.C.R., dec. nr. 732 din 16 decembrie 2014, M. Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015*).

DCD 1. Acțiunea de conducere a unui vehicul, astfel cum este prevăzută de art. 336 CP, nu presupune în mod necesar punerea în mișcare a vehiculului prin acționarea sistemelor de autopropulsie (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 6 din 21 martie 2019, M. Of. nr. 386 din 16 mai 2019*).

2. În aplicarea art. 336 alin. (1) CP, în ipoteza unei duble prelevări de mostre biologice, rezultatul alcoolemiei cu relevanță penală este cel dat de prima prelevare (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 3/2014, M. Of. nr. 392 din 28 mai 2014*).

J 1. Conducerea autovehiculului sub influența băuturilor alcoolice pe drumurile din interiorul porturilor maritime constituie infracțiune, deoarece acestea sunt drumuri publice [*I.C.C.J., s. pen., dec. nr. 254/RC din 20 iunie 2017, apud C. ROTARU, A.R. TRANDAFIR, V. CIOCLEI, Drept penal II (2020), p. 451-454*].

2. În cazul în care recoltarea probelor biologice nu se face imediat, alcoolemia din momentul conducerii se calculează pe baza unor date certe privind ora consumului de către inculpat a băuturilor alcoolice și de alimente, ținând seama de felul și cantitatea acestora, toate raportate la alcoolemia stabilită pe baza probelor recoltate mai târziu [*I.C.C.J., s. pen., dec. nr. 403/2002, în P. DUNGAN, T. MEDEANU, V. PAȘCA, Drept penal (vol. II), p. 202*].

– este infracțiune doar dacă conducerea vehiculului (inclusiv în cazul punerii în circulație) este realizată *pe un drum public*, așa cum este definit în art. 6 pct. 14 din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice;

J 1. Este drum public calea de comunicare situată în fața bisericii, chiar dacă, la data surprinderii făptuitorului, aceasta nu era circulată, fiind impregnată cu noroi, deoarece această împrejurare nu îl exclude din categoria drumurilor publice, nefiind semnalizat cu inscripții din care să rezulte că nu poate fi practicat (*C.A. Cluj, s. pen., dec. nr. 1117 din 13 septembrie 2017, apud A.V. IUGAN, Codul penal adnotat, p. 471*).

2. Instalarea de către administratorul drumului public a unor mijloace de semnalizare cu bandă reflectorizantă, pentru evidențierea unor lucrări de reabilitare a carosabilului, precum și închiderea, cel mai probabil temporară, a aceluia sector de drum nu reprezintă măsuri de

natură a înlătura caracterul de drum public al drumului, atâta vreme cât titularul dreptului de a schimba regimul circulației pe drumul public respectiv a comunicat faptul că, la data la care inculpatul s-a deplasat pe acel sector de drum, acesta nu fusese închis circulației publice; practic, închiderea și semnalizarea cu bandă de semnalizare reflectorizantă nu au schimbat regimul drumului din drum deschis circulației publice în drum închis circulației publice, ci a reprezentat numai executarea obligațiilor ce revin administratorului drumului public, așa cum acestea sunt consfințite de art. 3 alin. (5) din Regulamentul de aplicare a O.U.G. nr. 195/2002, deoarece la intrarea pe strada respectivă nu au fost instalate nici indicator cu semnificația „Accesul interzis” și nici panou cu inscripția „Drum închis circulației publice”, pentru a se putea susține că drumul ar fi fost închis circulației publice (C.A. Ploiești, s. pen., dec. nr. 1324 din 9 octombrie 2012, apud V. PUȘCAȘU, C. GHIGHECI, Codul penal adnotat, p. 592).

– dacă făptuitorul conduce atât sub influența alcoolului, peste limita de 0,80 g/l, cât și sub influența substanțelor psihoactive, va fi reținută o singură infracțiune, potrivit regulii din cazul infracțiunilor cu conținut alternativ;

DCD Fapta unei persoane de a conduce pe drumurile publice un autovehicul, având o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge și aflându-se sub influența unor substanțe psihoactive, întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) și (2) CP, infracțiune unică (I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 11 din 23 februarie 2022, M. Of. nr. 430 din 3 mai 2022).

2. urmarea imediată: în toate variantele, constă în starea de pericol pentru siguranța traficului rutier (infracțiune de pericol abstract);

3. legătura de cauzalitate: rezultă din materialitatea faptei (ex re).

J Infracțiunea, prin obiectul ei, nu poate genera daune materiale și, ca atare, constituirea de parte civilă într-o cauză privind numai această infracțiune nu este legală, chiar dacă făptuitorul a cauzat daune unor persoane în timpul exercitării acestei activități; acest fapt constituie temei al răspunderii civile delictuale, dar acțiunea civilă nu poate fi alăturată celei penale, deoarece paguba nu a fost cauzată prin fapta penală (C.A. București, s. a II-a pen., dec. nr. 345/1996, apud M.A. HOTCA, în V. DOBRINOIU, I. PASCU ș.a., Noul Cod penal comentat, p. 779).

Latura subiectivă

– toate variantele se comit cu *intenție directă* sau *indirectă*.

J **1.** Nu se află în stare de necesitate persoana care a condus autoturismul cu o alcoolemie peste limita legală, pe motiv că a efectuat deplasarea pentru a procura medicamente pentru socrul său bolnav de cancer, deoarece este vorba despre o boală incurabilă, cu o evoluție lentă și îndelungată, situație în care pericolul nu era nici neprevăzut, nici iminent, iar înlăturarea lui nu era posibilă prin administrarea unor medicamente (C.A. București, s. a II-a pen., dec. nr. 1457/1998,

apud M.A. HOTCA, în V. DOBRINOIU, I. PASCU ș.a., Noul Cod penal comentat, p. 778).

2. Nu poate fi invocată eroarea de fapt în situația în care făptuitorul în mod greșit a crezut că sângele său nu mai conține alcool, neștiind că metabolismul său este încetinit din cauza bolii de care suferă [Jud. Iași, sent. pen. nr. 3866/2008, în P. DUNGAN, T. MEDEANU, V. PAȘCA, *Drept penal (vol. II)*, p. 203].

Varianta asimilată

► **conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive [art. 336 alin. (2) CP]**

– *substanțele psihoactive* sunt cele menționate în Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare^[1], în Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri^[2] și în Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope^[3];

DCD Folosirea sintagmei „substanțe psihoactive” din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) CP include, pe lângă categoria de substanțe la care face referire Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, republicată, și substanțele prevăzute în conținutul Legii speciale nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii speciale nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope (*I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 48 din 9 iunie 2021, M. Of. nr. 698 din 14 iulie 2021*).

– *nu prezintă importanță* nici dacă substanțele psihoactive au fost consumate în mod ilegal sau pe bază de prescripție medicală, nici modalitatea de introducere a lor în organism;

CCR 1. Este indiferent faptul că starea conducătorului vehiculului care se află sub influența unor substanțe psihoactive reprezintă urmarea unui abuz – ceea ce presupune consumul plantelor, substanțelor și preparatelor ce conțin substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive în afara unei prescripții medicale – sau este urmarea uzului medical, care semnifică utilizarea, pe bază de prescripție medicală, licită a medicamentelor aflate sub controlul legislației naționale, întrucât destinarii textului de lege criticat desfășoară o activitate cu risc permis,

^[1] Republicată în M. Of. nr. 140 din 26 februarie 2014.

^[2] Republicată în M. Of. nr. 163 din 6 martie 2014.

^[3] M. Of. nr. 1095 din 5 decembrie 2005.

scop în care sunt supuși unor forme de școlarizare, așa încât este vorba de persoane avizate și diligente, care, pe durata deținerii permisului de conducere, au obligația de a rămâne la curent cu normele legale în materie (C.C.R., dec. nr. 154 din 24 martie 2016, M. Of. nr. 450 din 16 iunie 2016).

2. Legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive, indiferent cum a fost aceasta introdusă în organism – a fost dizolvată, impregnată, dispersată sau diluată în una dintre următoarele modalități: pe cale orală ori injectabilă, inhalare, fumat sau aplicarea externă pe corpul unei persoane (C.C.R., dec. nr. 138 din 14 martie 2017, M. Of. nr. 537 din 10 iulie 2017).

– pentru stabilirea prezenței acestor substanțe în organism este necesară prelevarea de mostre biologice (sânge și urină);

– pentru existența infracțiunii *nu este suficientă* simpla prezență în organism a unor metaboliți ai substanțelor psihoactive, ci *este necesar* ca aceste substanțe să fi fost *apte să influențeze comportamentul* conducătorului auto;

DCD În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) CP, pentru realizarea condiției esențiale atașate elementului material al laturii obiective, aceea ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive, este necesar să se constate atât prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei (I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 25 din 27 ianuarie 2025, M. Of. nr. 70 din 28 ianuarie 2025).

J Consumul substanței interzise anterior conducerii autovehiculului este posibil a fi dovedit prin alte probe, iar în cauză toate celelalte probe susțin, dincolo de orice îndoială, că inculpatul a consumat substanța 3MMC, identificată în pliculețele depistate asupra sa, consum ce a determinat reacțiile descrise în actele medicale (C.A. Cluj, s. pen., dec. din 26 mai 2017, apud A.V. IUGAN, Codul penal adnotat, p. 480).

Varianta agravată

► **conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge sau aflată sub influența unor substanțe psihoactive și care efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori care se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere [art. 336 alin. (3) CP]**

– sunt valabile toate aspectele menționate la variantele analizate anterior;

– *instructorii și examinatorii nu desfășoară o activitate de conducere propriu-zisă, însă au posibilitatea de a efectua unele manevre pe vehiculul cu dublă comandă (de exemplu, de frânare).*

II. FORMELE INFRAȚIUNII

Actele preparatorii

– *actele pregătitoare sunt posibile, dar nu sunt incriminate.*

Tentativa

– *tentativa este posibilă, dar nu este incriminată.*

Consumarea

– *consumarea infracțiunii are loc în momentul în care vehiculul este condus pe drumul public, indiferent cât de puțin a mers;*

– *poate îmbrăca forma infracțiunii continue succesive sau a infracțiunii continuate.*

III. PEDEAPSA

Pedeapsa

– *varianta tip și cea asimilată se pedepsesc cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi;*

– *varianta agravată se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

IV. ANGAJAREA RĂSPUNDERII PENALE

Angajarea răspunderii penale

– *acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu;*

- *nu este posibilă împăcarea.*

V. PROPUNERI DE SUBIECTE

1. Arătați asemănările și deosebirile dintre infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe reglementată de art. 336 alin. (1) CP și cea de consum de alcool sau alte substanțe psihoactive ulterior producerii unui accident, prevăzută de art. 336¹ CP.
2. Arătați raportul dintre infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe reglementată de art. 336 alin. (1) CP și cea de încredințare a unui vehicul unei persoane aflate sub influența alcoolului sau a altor substanțe, reglementată la art. 335 alin. (3) CP.
3. Analizați subiectul activ al infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe reglementate de art. 336 alin. (3) CP.